

στιχάριο

Τετάρτη, 2 Ιανουαρίου 2013

6:39 μμ

Σημασία:

Το στιχάριο ή στοιχάριον είναι άμφιο, κληρικών **κοινό** και για τους τρεις βαθμούς της ιεροσύνης στην Ορθόδοξη Εκκλησία που περιβάλλονται κατά την διάρκεια τέλεσης ιερουργίας ως πρώτο και εσώτατο άμφιο. Οι πρεσβύτεροι και οι επίσκοποι φέρουν κατά κανόνα λευκό ενώ οι διάκονοι ποικίλου χρώματος με βραχύτερες χειρίδες (μανίκαι).

Εγκυκλοπαιδικά:

Είναι ποδήρης χιτώνας με φαρδιά μανίκια. Φοριέται εσωτερικά. Το χρώμα του είναι συνήθως λευκό, σύμβολο της αγνότητας και της πνευματικής χαράς. Συμβολίζει επίσης τη φωτεινή περιβολή των Αγγέλων, το φως του Θεού, τη σάρκα του Χριστού και το καθαρό και αμόλυντο της ιερατικής τάξης. Εάν έχει κόκκινο χρώμα, σημαίνει το πάθος του Χριστού και ότι ο ενανθρωπήσας Λόγος έχυσε για το λαό του το αίμα του. Οι «ποταμοί» που υπάρχουν μόνον στο αρχιερατικό στιχάριο δηλώνουν τα χαρίσματα της διδασκαλίας, ακόμη δε και τους κρουνοί του αίματος του Χριστού.

Κατά την ένδυση του στιχαρίου και των άλλων αμφίων λέγεται ο στίχος:

«Αγαλλιάσεται η ψυχή μου επί τω Κυρίῳ· ενέδυσε γαρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα ευφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφῃν κατεκόσμησέ με κόσμῳ· πάντοτε νυν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Ετυμολογία:

Από το αρχαιο ρημα

Στειχω και στιχω ή και στιχάομαι, το τελευταίο απαντάται στον Όμηρο και τους επικούς ποιητές έστιχώνοντο: (*στίξ, στείχω):—παρελεινω σε στιχους ή γραμμες, ειδικά επι στρατιωτων.

Η γραφή στοιχάριον δεν είναι δυνατόν να ετυμολογηθεί γιατί οι ομορρίζες λέξεις είναι ουσιαστικά ή επιθέτα που σημαίνουν άλλα πράγματα: πχ. Στοιχείον, στοιχειώδης, στοιχας, στοιχήσω. Μαλλον θα πρέπει να μην χρησιμοποιείται.

Ρημα στοιχω δεν υπάρχει και το ρ. στοιχιζω σημαίνει μπαινω στη γραμμη αλλά δεν κινουμαι πβλ. Το παραγγελημα "στοιχηθήτε!"

Ακολουθεί η κατά εκκλησιαν ερμηνεία:

Τὸ στιχάριον λέγεται ἔτι ἀπὸ τοῦ, στίχῳ, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ, περιπατῶ μὲ τάξιν. Ἐπειδὴ καὶ ὄντας μακρὸν ὡς τὰ ποδάρια κατὰ τὸν Ποδῆρη τοῦ Ἀαρὼν, κάνει τοὺς Ἱερεῖς νὰ περιπατοῦν εἰς τὴν ὥραν τῆς θείας Μυσταγωγίας, ἧχι ἀπλῶς, ὡς ἔτυχεν, ἀμὴ κατὰ τάξιν, καὶ στοιχηθὸν καὶ σημαδεύει τέσσαρα. α'. Τὸ λαμπρόμορφον, καὶ ἀκτινοειδὲς τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ καὶ εἰς τὴν λαμπροφωρόντων Μεταμόρφωσιν ἐφάνερωσε, δείχνωντας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἤγουν τὰ φορέματά του ἄσπρα, ὡσὰν τὸ φῶς. Τὸ Στιχάριον, λευκὸν ὄν, τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ τὴν αἴγλην ἐμφαίνει. Ἔλεγεν εἰς τὸ περὶ Μυστικῆς Θεωρίας ὁ μακάριος Γερμανός. β'. Σημαδεύει τὴν πάστιραν, καὶ καθαρότητα, ὁποῦ εἶναι χρεῶσται οἱ Ἱερεῖς, νὰ φυλάττουν. Τὸ Στιχάριον τὸ καθαρὸν, καὶ ἀμόλυντον εἰκονίζει τῆς Ἱερατικῆς Τάξεως. Ἔτι εἰς τὸ περὶ Ναοῦ Συμεῶν ὁ Θεσσαλονίκης. γ'. Σημαδεύει τὸ ἄσπρον φόρεμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἔπεψεν ὁ Ἡρώδης τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν περιγελῶντας τὸν πρὸς Πιλάτον. Ἐμπαίξας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης, περι-

εις το περι ιναον ζυμεων ο Θεσσαλονικης. γ. σημασενει το ασπρον φόρεμα, με τὸ ὁποῖον ἔπειρεν ὁ Ἡρώδης τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν περιγελῶντας τὸν πρὸς Πιλάτον. Ἐμπαίξας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀπέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. δ. Σημαδεύει τὴν Ἀγγελικὴν λαμπρότητα, μετὴν ὁποῖαν, ὡς Ἄγγελοι δουλεύουσι οἱ Ἱερουργοῦντες τὸν Θεὸν εἰς τὸ ὑπεράγιον τοῦτο Θεοσιστήριον, διὰ ταῖς ὁποῖαις αἰτίαις τὸ Σιχαρίον ἔπρεπε νὰ εἶναι πάντα ἀσπρὸν, καὶ μάλιστα τῶν Διακόνων. Ἔτι εἰς τὸ περὶ Ἀναστασίας ἐνύπνιον ὁ μέγας Γρηγόριος.

ΝΙΚ. ΒΟΥΓΑΠΙΣ

Hermann Adalbert Daniel

Codex liturgicus ecclesiae universae in epitomen redactus: Ecclesiae orientalis

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά tunica di sacerdote

Αγγλικά priest's tunic

Γαλλικά tunique de prêtre

Εικόνες:

Copyright© 2013 by Aris Stougiannidis